

Arvoisa rehtori, hyvät opettajat, hyvät ressurit,

Koska on jo kulunut yli kolmekymmentä vuotta siitä, kun lähdin tästä koulusta, ajattelin käydä lyhyesti läpi edesottamuksiani tämän hetken ja vuoden -68 kevään välillä, ja arvioida nimenomaan sitä, millä tavalla Ressu on minun elämänvaiheisiini vaikuttanut. Sillä onhan niin, että vaikka tänä aikana minulla ei olekaan juuri ollut välittömiä yhteyksiä tähän kouluun, niin täällä viettämäni kahdeksan vuotta - nuoruuden herkintä aikaa - eivät ole voineet olla jättämättä minuun pysyviä jälkiä. Kaikki nämä ovat hyvin subjektiivisia näkemyksiä, niinkuin kouluun liittyvät kokemukset kai usein ovat.

Ylioppilastutkinnon suoritettuaani pyrin ja pääsin opiskelemaan Teknillisen korkeakoulun Sähköosastolle, Heikkovirtatekniikan opintosuunnalle. Kun sitten aloitin opintoni, nimi olikin jo vaihtunut Elektroniikan opintosuunnaksi, ja itse asiassa, vaikka en sitä silloin tajunnutkaan, näihin samoihin aikoihin käynnistyi Suomen teollisuudessa perusteellinen rakennemuutos. Sen kulminaatiopisteenä on Nokian nykyinen asema, ja sitä tämäkin opintosuunnan nimenmuutos kuvasti.

Näihin aikoihin myös korkeakoulumaailma oli lähestymässä murrosvaihetta, ja myös Teknillisen korkeakoulun opiskelijoiden keskuudessa kyti aiheellinen tyytymättömyys – vaikka asiat objektiivisesti katsottuna varmasti olivat monin verroin paremmin kuin esimerkiksi Helsingin yliopistossa. Koska olin Ressussa oppinut itsenäiseen ajatteluun ja kriittisyyteen, huomasin hyvin pian joutuneeni hienoiseen konfliktiin korkeakoulumaailman luutuneiden asenteiden kanssa ja toimivani sähköosaston opiskelijoiden edusmiehenä ja puheturvena. Toimin muun muassa opiskelijoiden edustajana osaston hallinnossa ja sähköosaston opiskelijoiden lehden päätoimittajana – tähän työhön ryhtymiseen minua muuten rohkaisi lyhyt urani Pärskeiden toimittajana. En kuitenkaan missään vaiheessa lähtenyt mukaan varsinaiseen puoluepolitiikkaan.

Ainevalintojeni perusteella päädyin opiskelijaksi ja myöhemmin assistentiksi Sovelletun elektroniikan laboratorioon, joka edusti monessa mielessä Teknillisessä korkeakoulussa poikkeuksellista humanistista ja poikkitieteellistä linjaa, ja jonka nuorempien opettajien kriittinen ja ennakkoluuloton asenne teknologian siunauksiin ja kirouksiin sopi hyvin arvomaailmaani. Toisaalta tämä kriittisyys johti kai myös siihen, että kyseisen laboratorion yhteydet teollisuuteen jäivät hyvin heikoiksi, eikä sen tutkimukselle löytynyt rahoitusta. Minulle henkilökohtaisesti tämä saattoi

olla loppujen lopuksi positiivinenkin seikka – muuten en ehkä olisi tullut siirtyneeksi teollisuuteen.

Opiskeluaikojen kesätyöpaikassa Valmetin telakalla kuulin sitten itsestäni lausunnon, joka jäi lähtemättömästi mieleeni ja jonka tunnen syvällisesti velvoittaneen minua kaikkien työvuosieni aikana. Vaikka toimin vain sähköasentajan apulaisena, työkaverini kokivat minut kuitenkin tulevana pomomiehenä, kun kerran ihan diplomi-insinööriksi opiskelin. Niinpä kerran tauolla istuskellessamme eräs vanhempi asentaja totesi minulle: "Kuule Hannu, sinusta ei sitten ikinä tule vittumaista esimiestä". Tätä olen vuosien varrella sitten yrittänyt välttää.

Ressussa minuun syvään juurtunut tasa-arvon ja yksilön integriteetin kunnioitus johti muuten minun osaltani siihen, että vaikka opiskelin 6 vuotta Polilla ja valmistuin lopulta diplomi-insinööriseksi, en ole koskaan ollut teekkari eikä minulla siis ole tupsulakkia, vaan kuljen edelleen Vappuna sen vanhan yleishumanistisen valkolakkini alla. Syynä tähän on se, etten ole koskaan voinut hyväksyä initiaatiorittejä ja niihin liittyvää nöyryyttämistä, jota Otaniemen fuksitraditiotkin mielestäni ainakin siihen aikaan edustivat, ja siten en koskaan suorittanut niitä fuksille kuuluvia velvollisuuksia, joita teekkarilakin hankkiminen olisi edellyttänyt.

Vastaavista syistä minulla oli sittemmin varusmiespalveluksessaakin varsin suuria henkisiä vaikeuksia sopeutua simputukseen sekä esimiesten tyhmyyteen ja mielivaltaan, joita ainakin 70-luvulla vielä runsaasti esiintyi.

Armeijasta palatessani minulla oli työ odottamassa korkeakoululla, mutta pian kävi ilmeiseksi, että rahoitusta mihinkään mielekkään tuntuisiin hankkeisiin ei ollut näkyvissä. Laboratoriossa meneillään olleet lähinnä ympäristömittaustekniikoihin keskittyvät projektit näyttivät jäävän pienimuotoiseksi puuhasteluksi. Siksi aloin vuonna -77 katsella töitä teollisuudesta, ja vastasin Instrumentariumissa toimivan Insinööritoimisto Datex-nimisen yksikön lehti-ilmoitukseen. Vähäisestä työkokemuksestani huolimatta sain hyvin kiinnostavan työn sairaalalaitteen tuotekehitysprojektin vetäjänä, ilmeisesti hyvien arvosanojeni vuoksi.

Sen jälkeen en ole töitä hakenutkaan, vaan minulla on ollut onni kasvaa ja kehittyä yrityksen mukana, josta on tullut osa Suomen teollisuushistoriaa. Aika yhden ja saman yrityksen palveluksessa ei todellakaan ole tullut pitkäksi, kun aina on riittänyt uusia haasteita. Runsaan kolmenkymmenen hengen pienyrityksestä on näiden kuluneiden kahdenkymmenen vuoden

aikana kasvanut yli kolme ja puoli tuhatta henkeä työllistävä alansa johtava yritys maailmassa, ja omat tehtäväni ovat vaihdelleet tuotekehityksestä markkinointiin ja yleisjohtoon. Kautta näiden vuosien olen myös voinut säilyttää idealismini ja aina luottaa Instrumentariumiin ja sen johtoon avoimena ja kestävin eettisin perustein toimivana työnantajana.

Tänä päivänä Instrumentariumin edelleen sataprosenttisesti omistama Datex-Ohmeda kehittää, valmistaa ja markkinoi nukutuslääkäreiden, -hoitajien ja tehohoidon ammattilaisten tarvitsemia laitteita ja tarvikkeita, ja olemme määritelleet tehtävämme seuraavin sanoin:

“Asiakkaamme, terveydenhuollon ammattilaiset ympäri maailmaa, ovat vaikean tehtävän edessä: heidän on parannettava potilasturvallisuutta ja hoidon laatua tiukoissa taloudellisissa puitteissa.

Alan johtavana valmistajana meidän tehtävämme on auttaa heitä tässä työssä. Toimittamamme tuotteet ja ratkaisut parantavat hoidon tulosta ja mahdollistavat tehokkaammat ja taloudellisemmat anestesia- ja tehohoitoprosessit.”

Miten sitten Resson tarjoamat eväät ovat tällä matkalla riittäneet?

Koulussa opitut yksityiskohdat unohtuvat nopeasti, mutta koulussa ja etenkin lukioasteella opittu asenne oppimiseen säilyy, ja silloin muodostuva maailmankuva luo pohjan koko loppuelämälle. Olen usein palannut itse siihen, kuinka keskeinen minulle Ressussa muodostunut ennakkoluuloton ja kriittinen asenne on ollut, ja kuinka paljon sanoisinko "tieteellinen" maailmankuvani perustuu Ressussa niin fysiikan, kemian, matematiikan, biologian kuin historian ja äidinkielenkin tunneilla opitulle. Kuusikymmentäluvulla joutui lukiossa valitettavasti tekemään joko-tai-valinnan biologian ja psykologian välillä, joten siltä osin maailmankuvaani jäi aukko, joka on vain vähitellen vuosien varrella paikkautunut.

Ressussa opiskelu oli jo 60-luvulla vaativaa, ja tästä syntynyt laatutietoisuus ja tinkimätön pyrkimys parhaaseen mahdolliseen tulokseen on minulle ollut keskeisen tärkeää toimiessani alalla, jossa tuotteiden laadusta, toimivuudesta ja luotettavuudesta voi riippua paitsi potilaan hoidon tulos, myös ihmisen henki. Datex on ollut niin sanotun laatujohtamisen edelläkävijä Suomessa, ja tänäkin päivänä menestyksemme suureksi osaksi perustuu laatuun: asiakkaiden kuuntelemiseen, nopeaan reagointiin ongelmatilanteissa, ja ennen kaikkea ongelmien ja riskien ennaltaehkäisyyn

tuotekehityksen, tuotannon ja markkinoinnin kiinteällä yhteistyöllä. Tähän liittyy myös tinkimättömän eettinen toiminta yrityksen sisäiseen työympäristöön, liikesuhteisiin ja kilpailutilanteisiin liittyvissä konflikteissa ja ristiriidoissa. Saattaa kuulostaa uskomattomalta, mutta en ole todellakaan joutunut venyttämään omaatuntoani niinä vuosina, jotka olen nykyisen työnantajani palveluksessa toiminut.

Liiketoimintaan liittyvässä kansainvälisessä kanssakäymisessä olen usein todennut, kuinka tärkeää kielitaidon ja muiden kulttuurien ymmärtämisen ohella on oman kansallisen identiteetin vahvuus. Vaikka kansallinen identiteetti syntyykin pääasiassa muuten kuin kouluopintojen kautta, en kuitenkaan väheksy sitä jälkeä, minkä Ressussa saamani Suomen historian ja kulttuurin, ennen kaikkea kirjallisuuden, annos on mieleeni jättänyt.

Jotta en sortuisi pelkkään hymistelyyn, on kuitenkin hyvä tuoda esille se, että kuusikymmenluvun Ressu jätti myös koulutukseen isoja aukkoja - uskon, että tämän päivän luokaton lukio ja Ressu erityisesti selviää näistäkin asioista paremmin.

Se, että Ressu kuusikymmentäluvulla oli poikakoulu, jätti tietysti ison aukon vastakkaisen sukupuolen ymmärtämiseen. Siitä huolimatta tutustuin jo silloin nykyiseen vaimooni, ja koska perheeseemme sittemmin on siunaantunut kaksi tytärtä, tämä asia lienee ainakin jossakin määrin omalta osaltani korjaantunut.

Edellä mainitsemani psykologia/filosofia- kontra biologia-valinnan lisäksi mieleen tulee päällimmäisenä kulttuurin, taideaineiden ja luovan ilmaisun opetuksen yksipuolisuus ja ohuus. Esimerkiksi kirjallisuuteen suhtauduimme tunneilla tiukan analyttisesti ja sinänsä ansiokkaasti, mutta elämyksellinen puoli aika lailla unohtaen. Myös musiikin ja kuvaamataidon alueella elämyksellinen anti jäi hyvin vähäiseksi. Esiintymistaidon opiskelu koulun puitteissa jäi äidinkielen tuntien niin sanottujen suullisten esitysten varaan, joihin valmistautuminen ja joiden käytännön suorittaminen jätti minuun, niinkuin varmasti moneen muuhunkin, lähtemättömän trauman.

Pystyin lopulta koulutyön ulkopuolella jonkin verran kompensoimaan edellä mainittuja puutteita: tartuttuani kitaraan ja liityttyäni rockbändiin esiintyminen ja musiikkikin alkoivat vähitellen sujua. Voin niihin aikoihin kuitenkin täysin yhtyä amerikkalaisen rockrunoilijan Lou Reedin sanoihin:

"I don't like opera, and I don't like ballet
New way French movies they just drive me away

I guess I'm just dumb because I know I'm not smart
But deep down inside I got a rock'n'roll heart."

Kolmen vuosikymmenen jälkeen tämä pitää yhä paikkansa, eikä se enää edes nolota minua. Resson 100-vuotisjuhlassa seurasin kuitenkin kateellisena nykyressujen fantastisen osaavia esityksiä, joten tässä täytyy todeta pojasta (ja etenkin tytöstä) polven parantuneen.

[Toinen alue, joka henkilökohtaisesti tuotti allekirjoittaneelle suuria vaikeuksia ja traumoja, oli koululiikunta. Tästä voitaneen kuitenkin todeta, että pääsyynä ei varmaankaan ollut itse opetus vaan se, että minulta kerta kaikkiaan tuntuvat puuttuvan edellytykset liikunnasta nauttimiseen - liikunta ja fyysinen rasitus kun eivät saa minussa minkäänlaista endorfiinien eritystä liikkeelle.]

Globaalistuva maailmantalous on viime vuosina kokenut ennennäkemättömän yrityskauppojen ja fuusioiden vyöryn. Tähän kehitykseen olen myös itse joutunut osalliseksi. Syntyneissä kansainvälisissä ja monikansallisissa yrityksissä toimiminen asettaa työntekijät aivan uusien haasteiden eteen. Kuten monet kulttuurin tutkijat, kuten Gert Hofstede ja Richard Lewis, ovat todenneet, yrityskulttuurien välillä on suuria eroja, mutta niitäkin suuremmat erot ovat ja säilyvät eri maiden välillä. Huolimatta amerikkalaisen kulttuurin päällisin puolin vastustamattomasta vyörystä kaikkialle ja uusien medioiden kuten Internetin vaikutuksesta, näyttää kuitenkin siltä, että lapsuudessa ja nuoruudessa meihin vahvasti "ohjelmoitu" kansallinen arvomaailma ja käyttäytymismalli kestää yllättävän hyvin tämän vyörytyksen.

Olen siksi esimerkiksi omassa työssäni varsin vakuuttunut siitä, että sen sijaan että yrittäisin yhtenäistää Datex-Ohmedan eri maissa toimivien yksiköiden kulttuureja, minun kannattaa ennen kaikkea oppia ymmärtämään ja hyväksymään näiden kulttuurien eroja ja toimimaan mahdollisimman sujuvasti ja tehokkaasti tässä monikulttuurisessa ympäristössä.

Tätä taustaa vasten, ja tutustuttuani nykyisen Resson toiminta-ajatukseen ja opetusohjelmiin minuun on tehnyt erityisesti vaikutuksen tämän koulun opetuksen monipuolisuus ja ne valmiudet, joita opetuksella haetaan. En malta olla siteeraamatta:

“Koulutyön tavoitteena on kriittinen, yhteistyökykyinen, suvaitseva ja hyväkäytöksinen nuori. Hän suhtautuu vastuullisesti ympäristöön ja hyväksyy ihmisten erilaisuuden. Hän on

ennakkoluuloton ja ottaa toiset huomioon, ja hänellä on terve itsetunto. Hän tuntee suomalaisen taustansa sekä arvostaa muita kulttuureita. Hän osaa käyttää kulttuuripalveluja ja ymmärtää kauneusarvoja.”

Uskon vahvasti, että näiden tavoitteiden toteutuminen antaa todella vahvan pohjan nykyisille ja tuleville ressuille heidän tehdessään työtä tämän kansakunnan, Euroopan ja koko ihmiskunnan hyväksi.

Hyvät kuulijat! Arvostan suuresti nimitystä Vuoden Ressuksi ja toivon, että vastakin olen tämän osakseni tulleen kunnianosoituksen arvoinen.